

Brev dato: 10-10-2022
Sagsnr. 2022 - 19473
Akt. nr. 21365248

Inatsisartuni Ilaasortaq, Kuno Fencker
/MAANI

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: nap@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Inuit pillugit § 37 naapertorlugu apeqquteqaat nr. 169/2022-mut akissuteqaat

Asasara Kuno Fencker,

Inatsisartut suleriaasianni § 37 aallaavigalugu Naalakkersuisunut apeqquteqaammik nassius-saqarputit, tassanilu apeqquteqaatigaat nunap inoqqaavisa kinguaavi "Inuit" taakkulu pisin-naatitaaffii. Apeqquteqaatit ataasiakkaarlugit akissuteqaataalu ataani takusinnaavatit.

1 a) Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiisusut akornanni, kikkut pisortatigoortumik Nunap inoqqaavisa "Inuit" kinguaavisut taaneqarpat, kikkullu taamatut taaneqarsinnaatitaappat?

Akissut: Aallaavittut naqissusissallugu pingaaruteqarpoq oqaaseq "nunap inoqqaavi" naalagaaffiit innuttaasunut pisussaaffiini ersarissumik nassuiaatitaqanngimmat. Kikkut nunap inoqqaavisut Inuttut pisortatigoortumik taaneqarsinnaanersut nunatta tungaannit aalajangiinnermi tunngavissamik kalaallit tungaanit naqissusiisoqarnikuunngilaq.

Nunap inoqqaavisut isigineqassagaanni isummernissamik aalajangiussinissamilluunnit amigaateqarnermi, aammalu nunatsinni kikkut Inuttut isigineqassanersut aalajangertoqarnikuunnginnera aallaavigalugu pisortatigoortumik oqaatigineqarsinnaanngilaq kalaallit innuttaasut kikkut Inuttut taassumaluunnit kinguaavisut isigineqarsinnaanersut.

1 b) Kalaallit Nunaanni pisinnaatitaaffiit suut immikkut Nunap inoqqaavisa "Inuit" kinguaavinut atuutsinneqarpat?

Akissut: 1948-mi Nunarsuarmioqatigiit inuit pisinnaatitaaffii pillugit nalunaaruteqarneranni ersarippoq pisinnaatitaaffinnut kiffaangissuseqarnissamullu immikkoortitsinerunngitsumik, soorlu suminngaannit aallaaveqarneq, ammip qalipaataa, suaassuseq, oqaatsit, upperisaq, politikkikkut inissisimaneq, nunap iluani inooqatigiinnikkulluunnit aallaaveqarneq, pigisaqarnermut tunngasut, inunngorfik imaluunnit inuiaqatigiinni arlaatigut inissisimaneq aallaavigalugit immikkoortitsisoqassanngitsoq.

Inuit pisinnaatitaaffii pillugit nunarsuarmioqatigiit isumaqatigiisummik aalajangeernerisa kingorna tunngaviusumik inuit pisinnaatitaaffiinik ersarissaasoqaqqinnikuuvoq, taakkulu nunarsuarmioqatigiinni nunat amerlanerpaat nunaminni inatsisiliornermikkut suliaralugit ineriartortinnikuuaat. Tamanna aamma nunatsinnut atuuppoq. Immikkoortitsinermut inerteqquteqarneq ersarissumik nassuiarneqarnikuuvoq, ilaatigut Europamiut Inuit pisinnaatitaaffiinut isumaqatigiissutaanni (EKMR), aalajangersakkakut nr. 814 septemberip 18-aneersoq aallaavigalugu nunatsinnut atuutilersinneqarnikuusukkut. Immikkoortitsinissamut inerteqquteqartoqarneratigut inuit pisinnaatitaaffiinik tunngaviusumillu kiffaangissuseqarnissaq aallaavigalugu nunatsinnit pisussaaffigaarput qulakkiissallugu kalaallit inuiaqatigiit aalajangersimasut inuilluunnit immikkut pineqarlutik pisinnaatitaaffeqarlutik isigineqannginnissaat tunngaviusumik pisussaaffigatsigu.

1 c) Pisinnaatitaaffiit taakkua pineqartunut pisortaqarfiusoq aamma/imaluunniit oqartussaasoqarfinni sorleq Nunatsinni akisussaasuunertut oqartussaassuseqarpa?

Akissut: Oqartussaaffiit aaliangersimasut nunatta akisussaaffigilersimasai Naalakkersuisut pisussaasuupput. Oqartussaaffiit nunatta sulii akisussaaffigilersimannigisaanni danskit Naalakkersuisui tunngaviusumik akisussaasuupput.

2) Naalakkersuisut – inuiannut tunngasut pillugit oqartussaassuseqartutut inissisimasut, takuuk §12 Namminersornermut Inatsit – Nunat Inoqqaavisa pisinnaatitaaffiit Naalagaaffiit Peqatigiit nalunaarutaat 2007-imeersoq, Kalaallit Nunaanni sulii pisinnaatitaaffittut atuutsinneqarnera akueraat?

Akissut: NP-ip nalunaarutaat nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiit tunngasut (UNDRIP) aammalu ILO-p isumaqatigiissutaa nr. 169 nunap inoqqaavinut naggueqatigiinnullu (ILO 169)-mit Naalagaaffiit nunallu inoqqaavinut attaveqarnerat eqqartorneqarpoq. Kalaallit inuiaat danskillu naalagaaffiata ataqatigiinnerat eqqarsaatigissagaanni Kalaallit Nunaata Namminersornermut Inatsisaa taassumallu nammineq aalajangiinissamut pisinnaatitaanermut peqqussutaa qulaani nalunaarummit ilaatigut naammassinnittut Naalakkersuisunit isigineqarpoq. Maluginiaqqunarporli Kalaallit Nunaata Namminersornermut Inatsisaa nunatta nunap inoqqaavinut taamaallaat atuutinngimmat.

Suliassaqarfinni akisussaaffigilernikuusatsinni Naalakkersuisut qitiusumillu allaffeqarfimmit UNDRIP-ip ILO 169-imilu ataatsimut inuillu ataasiakkaat pisinnaatitaaffii oqaatigineqartut ulluinnarni sulinermi qulakkeerniarneqartarput – innuttaasunut kalaallinut ataasiakkaanut aammalu innuttaasut ataatsimut isigalugit. Tamanna aamma suliassaqarfiit sulii angerlaanneqanngitsut eqqarsaatigalugit Naalakkersuisunit danskit naalagaaffiannut tunngatillugu atuuppoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Vivian Motzfeldt

Nunanut Allanut, Inuussutissarsiornermut Niuernermullu Naalakkersuisoq